

РОЗДІЛ П.
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ
ТА СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА ВСІХ РІВНЯХ ОСВІТИ

УДК 378:004

В.К. Сидоренко, В. Корнишев
доктор пед. наук,
член-кор. АПН України;
аспірант

ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ
В ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ

У статті висвітлено особливості використання мережі інтернет в інформаційно-технологічній підготовці учнів.

Ключові слова: Інтернет, інформатизація, сервер, провайдер.

В статье освещены особенности использования сети интернет в информационно-технологической подготовке учеников.

Ключевые слова: Интернет, информатизация, сервер, провайдер.

In article features of use of a network the Internet in information - technological preparation of pupils are clarified.

Key words: the Internet, information, a server, the provider.

Постановка проблеми. Цілком очевидною є істина, що підвищення ефективності навчання в сучасній школі неможливе без впровадження новітніх форм організації навчального процесу. Одним із способів реалізації цієї ідеї з економією часу, сил і засобів, як доводять дослідження провідних педагогів та психологів, є застосування інформаційних технологій. Вчитель трудового навчання, що володіє комп'ютером, має унікальну можливість інтенсифікувати навчальний процес, зробити його більш наочним та динамічним. Комп'ютер на уроках трудового навчання стає реальною необхідністю. Але завжди слід пам'ятати: інформаційні технології ніколи не замінять вчителя, проте вчитель, котрий володіє інформаційними технологіями, замінить вчителя, що не володіє ними.

Метою статті є висвітлення особливостей використання мережі інтернет в інформаційно-технологічній підготовці учнів.

Виклад основного матеріалу. На фоні загальної інформатизації освіти помітне місце займає *Інтернет*, як засіб сучасної комунікації. Мабуть завдяки його стрімкому поширенню, можливості Інтернету в освіті ще не досить повно зрозумілі і вивчені.

Мережа Інтернет є ще відносно молодого. Її зародження почалося біля 40 років тому (вересень-жовтень 1969 р.) в США. Спочатку вона була задумана для допомоги дослідникам і викладачам з метою надання їм більш швидких і ефективних засобів роботи, а надалі розвивалася і для військових цілей. Цікавою є історія цього питання, основні події якої відбувалися в Сполучених Штатах Америки.

Конференція Каліфорнійського університету в Лос-Анжелесі

(UCLA) в якості дня народження мережі Інтернет вважає 2 вересня 1969, коли професору UCLA Леонарду Кляйнроку (Leonard Kleinrock), якого називають “батьком Інтернету”, і його команді вдалося підключити комп’ютер до комутатора, або маршрутизатора, розміром з холодильник, який називався *Interphase Message Processor*. “Того разу комп’ютер вперше взаємодіяв з маршрутизатором, без чого неможливий зв’язок між комп’ютерами”, – розповідав Кляйнрок.

Але є думка, що днем народження Інтернету слід вважати 20 жовтня – дати першого справжнього сеансу зв’язку між комп’ютерами. Того дня група вчених-кібернетиків UCLA творила історію, намагаючись змусити свій комп’ютер спілкуватися з іншим комп’ютером, розташованим зовсім в іншому місці – у Стенфордському науково-дослідному інституті в Північній Каліфорнії. Сам Кляйнрок не впевнений, яку точно дату слід вважати днем появи на світ Інтернету. “Можна вважати, що Інтернет отримав путівку в життя в будь-який з цих днів”, – говорить він. Але поява Інтернету на світ, на його думку, була неминучою.

Започаткований Управлінням перспективних дослідницьких програм при уряді США проект повинен був привести до створення мережі, що надавала вченим з різних дослідних центрів можливість використовувати комп’ютери один одного. Зараз Кляйнрок не вважає, що він і його колеги створили монстра. “Можна було передбачити налагодження зв’язку між комп’ютерами, але не між людьми. Лише коли з’явилася електронна пошта, стало зрозуміло, що по-справжньому чудовий додаток для комп’ютера – це спілкування людей. Щоправда, у цього явища є і негативні сторони. Наприклад, неконтрольована порнографія”, – говорить він. Кляйнрок підкреслив, що він і його колеги розглядали створення комунікаційної мережі як технічне, а не етичне завдання: “Ми не замислювалися про етичну сторону справи, не намагалися встановити якісь правила використання цієї штуки і не підозрювали про свою відповідальність за неї. Не думали ми і про потенційну небезпеку. Ми говорили про біти і байти, маршрутизатори і комутатори і не роздумували про те, чи буде малюк Чарлі робити з її допомогою уроки чи віддасть перевагу розгляду порнографічних картинок”.

У тому ж 1969 р. в рамках Міністерства оборони США (*Defense Department*) було створено Бюро передових досліджень (*Advanced Research Projects Agency – ARPA*). Міністерство оборони вирішило, що йому потрібна комунікаційна мережа, яка не страждала б в результаті військових дій. Ставилось за мету отримання адресатом повідомлення навіть у випадку руйнування частини мережі. Така мережа була створена і отримала назву *ARPANET* (від англійського NET – мережа). До речі, під час військових дій в Іраку у США були труднощі зі знищенням іракських комунікаційних мереж, тому що вони були засновані на тій же технології, що й Інтернет.

У 1974 р. був розроблений протокол зв’язку *TCP/IP*, який поступово

почав застосовуватися в мережі. Цей протокол допускав по суті необмежене нарощування мережі, і його легко можна було реалізувати на різному комп'ютерному обладнанні. У 1975 р. були проведені перші сеанси зв'язку на основі комп'ютерної техніки з Європейським континентом. У 1977 р. вчені університету штату Вісконсін реалізували можливість створення в мережі електронної пошти. Практично вона без зміни збереглася до теперішнього часу. У 1979 р. з'явилися перші мережеві дискусійні групи та конференції *USNET SITY*, побудовані на основі принципу вільного доступу та використання інформації.

Вісімдесяті роки стали свідками становлення мережі Інтернет в її сучасному вигляді. Мережа *ARPANET* була хорошим винаходом, але це ще був не Інтернет у сучасному його розумінні. У 1983 р. головним чином з практичних міркувань мережа *ARPANET* була розділена на дві різні системи, названі *ARPANET* і *MILNET*. Мережа *MILNET* була призначена для виконання військових завдань, а *ARPANET* – цивільних. Обидві мережі були пов'язані, так що користувачі могли обмінюватися інформацією. Це нове утворення і було названо мережею Інтернет.

У 1984 р. кількість комп'ютерів, підключених до мережі Інтернет, перевищило одну тисячу. В цей же час почали розростатися й інші мережі – *BITNET*, *CSNET*. Спочатку це були абсолютно незалежні і непов'язані між собою мережі, призначені для вирішення освітніх і наукових завдань, але через деякий час вони були підключені до Інтернету з метою полегшення обміну інформацією між різними відомствами.

Один з найбільш важливих етапів в розвитку Інтернету датується 1986 р., коли співробітники Національного наукового фонду США (*National Science Foundation*) вирішили, що всі існуючі мережі недостатньо досконалі. У результаті була створена мережа *NSFNET*, яка пов'язала кілька швидкодіючих суперкомп'ютерів, розташованих в різних частинах США (головним чином, у наукових цілях). Мережа *ARPANET* була демонтована, і *NSFNET* стала головною артерією Інтернету. У 1988 р. зафіксований перший випадок розповсюдження по мережі програми-вірусу.

Популярність мережі Інтернет у світі постійно зростає. Результати дослідження Міністерства торгівлі США показали, що для радіо знадобилося 30 років, щоб досягти аудиторії в 50 млн. чоловік, телебаченню вистачило 13 років, а мережі Інтернет треба було всього чотири роки. Обсяг даних, що пересилаються через мережу, подвоюється кожні 100 днів.

Нещодавно американське аналітичне агентство *Media-Source* опублікувало дослідження, згідно з яким багато газет і журнали останнім часом значно збільшили кількість оригінальних матеріалів, опублікованих в Інтернеті. Сьогодні 58% американських газет і журналів мають своє представництво в мережі. З них 3196 використовують оригінальну інформацію, принаймні, в половині матеріалів, що з'являються в Інтернет-виданнях. За даними *Media-Source*, майже всі американські видання сьогодні віддають

перевагу мережі Інтернет у порівнянні зі стандартними засобами її розповсюдження. Згідно з проведеним опитуванням, лише 2% журналістів повідомили, що вони не мають доступу до мережі Інтернет, та 5% ніколи або майже ніколи не користувалися онлайнним доступом (тобто реальним доступом в Інтернет).

Глобальна мережа Інтернет відтепер не менш важлива інфраструктура, ніж шляхи сполучення або електрична мережа. Білл Гейтс, голова корпорації "Майкрософт", порівняв Інтернет з електронною нервовою системою, що володіє здатністю миттєво реагувати на будь-які зміни в навколишньому світі та аналізувати ситуацію, допомагаючи людям приймати швидкі та правильні рішення.

Всесвітня комп'ютерна мережа Інтернет не належить нікому. Неможливо володіти усіма приватними мережами, об'єднаними в Інтернет. Існує кілька агентств (корпорацій), що регулюють її роботу, але центральне управління або володіння відсутнє. Відсутність єдиного власника і різноманіття учасників, можливо, є основними причинами того, що мережа Інтернет настільки відкрита і різноманітна. Приголомшливе розширення Інтернету триває. Щомісяця його поширеність зростає на 7-10%. Але разом з усім позитивним, що принесло людському суспільству розвиток інформаційних технологій, намітилися і негативні тенденції.

У першу чергу серед цих тенденцій не можна не обминути увагою проблему порнографії і численних інших не самих гуманістичних явищ у всесвітній павутині. На жаль, є відомості, що сьогодні від 60 до 80% обігу в мережі складають звернення до сайтів, присвяченим саме сексу і насильству. Це красномовно свідчить про те, що поява нових технічних засобів сама по собі не веде до підвищення культури сучасної людини. З приводу цього досить влучно говорив Альфред Шнітке: "Усі найбільш страшні, жахливі події в історії людства пов'язані з новим... Усякий імпульс до нового завжди і творчий, і реакційний. Його не можна просто вітати як принцип нового і тим самим хорошого. Нове – це і гарне, і погане; яким воно стане, залежить від людей, які візьмуть це нове". Тому не дивно, що прогрес часто стає причиною побоювань. Так, в давнину грецькі купці були засуджені Сократом, коли вони вперше доставили в Афіни з Єгипту папір. Сократ заявив, що використання паперу призведе до зменшення значення особистого спілкування, розриву людських взаємовідносин і заміну громадських комунікацій менш бажаним і потенційно небезпечним особистим спілкуванням.

З виникненням Інтернету на світ з'явилася нова, серйозно ще недостатньо досліджена проблема – "віртуальна реальність". Вона стає одним з інструментів інформаційно-політичного впливу на людське суспільство. Це серйозне довище здатне міняти сенс і цінність багатовікових звичаїв і понять.

Як відзначає російський педагог Світлана Тьоміна, "Інтернет створив новий світ – віртуальний, який поєднав у собі риси і реального, і ідеа-

льного. З одного боку, світ Інтернету – реальний, тому що кожний, хто увійшов до нього, може сприймати картини і звуки, вербальну інформацію, реально спілкуватися з іншими людьми, вчиняти будь-які перетворення тощо. З іншого боку, світ Інтернету – ідеальний, він моделює, імітує реальні об'єкти (природи, творів архітектури, живопису, музики тощо) і реальні процеси (особистий контакт, рухи різного роду, природні та соціальні явища тощо)”.

За допомогою спеціальних прийомів віртуальна особистість може піддатися психічній агресії, навіть не усвідомлюючи цього. Для введення в транс зовсім не обов'язкова наявність реального або віртуального гіпнотизера, досить запустити якусь “захоплюючу” гру, показати сексуально збуджуючі зображення, використовувати спеціальні ефекти (яскраві спалахи світла, особливі поєднання кольору, звуків, символів тощо). Так може знижуватися рівень критичності і усвідомленості матеріалу, що сприймається.

Після цього цілком можлива підміна системи цінностей особистості на іншу, з яких-небудь причин вигідну *сугестору* стирання небажаних фактів з пам'яті, вчинення дій, які не відповідають її справжнім поглядам. Тому обережність і пильність тут не є зайвими. Саме за допомогою Інтернету може відбуватися несанкціоноване і практично неконтрольоване поширення інформації, пов'язаної з тероризмом, шпигунством, наркотиками, зброєю, порнографією або ж просто недоброякісним товаром. Безумовно, це негативно діє на незміцнілу психіку дитини і згубно впливає на формування її світогляду в цілому. Давно відомо, що підростаюче покоління більш схильне до різного роду новацій, ніж дорослі люди, а отже, Інтернет обживається підлітками значно швидше, ніж батьки встигають зрозуміти і оцінити суть того, що відбувається.

Все наведене свідчить про те, що час випереджає наші звички і прихильності, але його не можна зупинити. Тому розмова на тему віртуальності і освіти аж ніяк не передчасна. Якщо цілеспрямовано готуватися в школах до використання останніх досягнень в галузі інформаційних технологій, може статися, що вдасться виявити в наслідках їх застосування значно більше плюсів, ніж мінусів.

В Україні отримати доступ до Інтернету може кожен. Є відкритий доступ до мережі в бібліотеках, “Інтернет-кафе”, клубах тощо. Якщо є комп'ютер та модем, то можна знайти незалежний сервісний центр або комерційну фірму, що надає доступ в Інтернет, так званого провайдера (від англійського Provide – надавати, забезпечувати і т.п.).

Технологія Інтернету приховує деталі з'єднання мереж між собою, тому з точки зору кінцевих користувачів і по відношенню до прикладних програм він являє собою єдину віртуальну мережу, до якої приєднані комп'ютери незалежно від їх реальних фізичних з'єднань. Будь-який комп'ютер в Інтернеті однозначно ідентифікується так званим повним *доменним ім'ям*, його іноді ще називають абсолютною доменною (від англ.

дійського *domain* – володіння, ділянка) адресою.

Спрощено структуру Інтернету можна представити наступним чином. Комп'ютери користувачів по звичайних телефонних лініях підключаються до вузлових машин, в свою чергу вони пов'язані між собою потужними оптоволоконними або супутниковими каналами. Призначення вузлових машин полягає в тому, щоб забезпечити стійкий зв'язок між користувачами, зберігати інформацію в проміжках між сеансами зв'язку і забезпечувати зв'язок комп'ютерів користувачів з інформаційними *серверами*, які постійно приєднані до вузлових машин по швидкодіючих каналах зв'язку. Інформаційні сервери – це спеціальні, потужні комп'ютери, на яких знаходиться сама різноманітна інформація для широкого доступу, наприклад: програми новин, періодичні видання, розкладу руху різних видів транспорту, рекламна інформація та багато іншого. Кожному комп'ютеру користувача в мережі присвоюється своя конкретна адреса; таким чином, інформація, яку ми відправляємо, потрапляє на комп'ютер, адреса якого нами зазначена. Для передачі повідомлення вузлова машина вибирає оптимальний шлях з урахуванням зайнятості каналів. Ця обставина робить Інтернет надзвичайно надійним і швидким засобом зв'язку. Спеціальні організації, звані *провайдером*, містять і обслуговують вузлові комп'ютери, присвоюють кожному користувачеві свою "адресу", забезпечують для нього можливість виходу в Інтернет. З провайдером комп'ютер користувача з'єднується за допомогою телефонної лінії (традиційної провідної чи стільникового зв'язку). Перетворена за допомогою *модему* інформація від комп'ютера користувача йде на вузлові комп'ютери провайдера, а далі у вказане місце у величезному просторі Інтернету.

При виборі провайдера необхідно враховувати такі фактори, як ціна, спектр послуг, що надаються, і технічні дані обладнання. Від технічних даних залежить швидкість, з якою можливо з'єднатися, якість зв'язку та швидкість при роботі в мережі. Найкращий спосіб визначення якості зв'язку – експериментальний. Але для цього необхідно, щоб провайдер надавав тестовий доступ до мережі Інтернет, бажано повністю в автоматичному режимі, без телефонних дзвінків та приїзду в офіс. В іншому випадку можна купити спеціальну Інтернет-картку, яка продається в поштових відділеннях або спеціалізованих магазинах, що торгують комп'ютерною технікою і програмним забезпеченням, або оплатити невелику кількість часу. Цей спосіб дорожчий, ніж безкоштовний тестовий доступ, але надійніший, тому що з'являється можливість реально попрацювати кілька годин, подивитися на швидкість завантаження даних з конкретних Інтернет-адрес.

Ціна послуг – важливий параметр при виборі провайдера, особливо значимий цей критерій для користувачів з невисокими доходами і високою потребою в Інтернеті, до числа яких можна віднести і навчальні заклади. Спектр послуг, що надаються, в основному має стандартний набір для всіх провайдерів, але, якщо в школі або класі з'явиться бажання створити свою

Інтернет-сторінку, варто уточнити у провайдера, чи зможе він вирішити в комплексі питання створення, розміщення, підтримки сайту (інформації, розміщеної у мережі Інтернет, яка має свою адресу, і т.п.). Найбільш цікава для вчителя можливість безкоштовного розміщення своєї сторінки на сервері у провайдера, що зручніше і, як правило, набагато швидше.

Найбільше поширення одержали наступні види оплати послуг Інтернету.

Погодинна оплата. У цьому випадку користувач вносить аванс і за кожну хвилину роботи в мережі списується певна сума. Витрачати аванс можна як завгодно довго.

Необмежений доступ. Дозволяє за фіксовану щомісячну плату знаходитися в Інтернеті скільки завгодно. Існують варіанти необмеженого доступу в певний час доби, зазвичай вночі, або у вихідні дні; такі варіанти не дорогі, але для роботи в школі не зручні.

Інтернет-карти, конверти тощо. Цей метод оплати схожий на погодинну оплату, але він зручніший для роздрібного продажу і не вимагає приїзду в офіс провайдера. Вся необхідна інформація про доступ знаходиться на карті або в запечатаному конверті.

Варто знати, що найкращого провайдера не буває. Все залежить від конкретних потреб користувача.

Сучасні засоби передачі практично знімають обмеження за обсягом, змістом і швидкістю інформації, що передається або приймається, у тому числі аудіо-та відео.

Основні можливості використання мережі Інтернет полягають у наступному:

1. Електронна пошта (E-mail) відноситься до засобів дистанційного доступу до інформації. Вона дозволяє практично миттєво передавати (приймати) адресату, віддаленому на як завгодно великі відстані, текст, графічні зображення, аудіо-та відео-інформацію тощо. При цьому абоненти не обов'язково повинні знаходитися біля комп'ютера в момент зв'язку, повідомлення буде зберігатися до того часу, коли одержувач зможе переглянути пошту. Вартість пересилання листа електронною поштою значно нижча за пересилання звичайного листа. Крім того, повідомлення, передане електронною поштою, досягає адресата протягом кількох хвилин, тоді як звичайний лист він одержує через кілька днів, а то і тижнів.

Досвід роботи показує, що мережа Інтернет може успішно використовуватися при виконанні навчальних проєктів, які знаходять застосування і технологічній підготовці. Як приклад цього можна назвати обговорення ідей, малюнків, ескізів, технологій тощо. При цьому ті, що ведуть обговорення, можуть вносити свої корективи, надаючи інформацію в різній формі (текст, графіка, фото, аудіо, відео тощо). Зрозуміло, що для реалізації такого діалогу необхідні певні умови, як технічні, так і організаційні.

Інший чинник, який з'являється при роботі з електронною поштою, це знайомство школярів з комп'ютерною етикою, мережевим етикетом і

культурою спілкування в умовах електронного середовища, у тому числі і спілкування міжнаціонального. Отже, може йтися про завдання формування як загальної, так і інформаційно-технологічної культури учнів на заняттях з трудового навчання при використанні мережі Інтернет.

Досвід розвитку людської цивілізації показав, що зі зміною інформаційних та технологічних умов життєдіяльності людей змінюються елементи їхньої культури, а отже, і вимоги до змісту, процесу і засобів навчання. При роботі з електронною поштою у школярів з'являється можливість безпосередньої участі у тому, що відбувається, хоча і невербального. А це призводить до підвищення мотивації у вивченні предмета (або окремої теми) за рахунок елементів новизни змісту і видів діяльності, інтересу до комп'ютера тощо. З огляду на ці фактори, дослідники ставлять питання про розробку нових методик навчання, здатних дати ефект, що компенсує витрати на придбання техніки і оволодіння навичками роботи з нею.

2. Передплати або списки розсилки (Mailing lists) дозволяють користувачеві регулярно отримувати потрібну йому інформацію на Вашу електронну поштову адресу. Безумовно, що попередньо необхідно знайти в мережі Інтернет дані списки або список (їхні електронні адреси, сайти і т.п.) і підписатися на них. Користуючись цією можливістю, учні і вчитель можуть періодично отримувати інформацію, що їх цікавить із різних джерел з усього світу. Це може бути будь-яка додаткова інформація при виконанні проекту або вивченні нової теми, а можливо, законодавчі або нормативно-правові документи.

При використанні списків розсилки учні можуть отримати інформаційну підтримку в своєму професійному самовизначенні. Мотиваційна основа в даному випадку також грає не останню роль. Вона проявляється як в очікуванні отримання нових відомостей, так і в їх обговоренні, застосуванні і відображенні у конкретному результаті діяльності – об'єкті або етапі його виконання.

3. Електронні конференції (комп'ютерні або телеконференції) – віртуальні клуби спілкування – дозволяють обговорювати проблеми, що цікавлять досить широке коло учасників. При цьому повідомлення, надіслане одним учасником, потрапляє до всіх передплатників даної конференції, і кожен користувач отримує всі повідомлення, що надходять на дану конференцію. Такий спосіб спілкування дозволяє дізнатися думки багатьох людей з одного конкретного питання, обговорити його і висловити свою думку чи пропозицію.

Особливо цікавими електронні конференції можуть бути при обговоренні шляхів пошуку рішень, ідей, технологій при роботі над проектами. Крім того, електронні конференції дозволяють школярам обговорити результати пошуку своєї майбутньої професії у дискусійних групах, в мережевих службах кар'єри, консультаційних фірмах і т.п.

Не можна забувати і про те, що електронні конференції можуть бути

засобом міжнародного спілкування, організованим на якісно новому рівні. Таке спілкування також впливає на формування елементів інформаційно-технологічної культури учнів.

4. Всесвітня мережа поширення інформації (*WWW – World Wide Web*) дозволяє здійснювати пошук, отримання нової і представлення власної інформації. Можливості пошуку інформації воістину унікальні. *WWW* відкриває величезні можливості як за обсягом та видами представлення інформації, так і за можливостями залучення до всесвітніх інформаційних ресурсів.

Окремі документи всесвітньої мережі називаються *Web-сторінками*. Групи тематично об'єднаних *Web-сторінок* утворюють *Web-вузол* (жаргонний термін – *Web-сайт*, або просто сайт). *Web-сторінка* - це текстовий файл, що містить опис зображення мультимедійного документа на мові гіпертекстової розмітки - *HTML* (*Hyper-Text Markup Language*). Сторінка може містити не тільки форматований текст, а й графічні, звукові та відео об'єкти.

Для інформаційно-технологічної підготовки учнів цікавими можуть бути наступні основні напрями та результати роботи у всесвітній мережі поширення інформації: пошук необхідної інформації для отримання знань з тієї чи іншої теми трудового і професійного навчання як самостійно, так і в плані міжпредметних зв'язків; пошук та отримання необхідної інформації та контактів при розробці і виконанні проекту; представлення результатів проектної діяльності в глобальній комп'ютерній мережі Інтернет (за наявності сторінки школи, базового підприємства тощо) а отже, отримання відгуків, рекомендацій, побажань, замовлень; можливість реалізації результатів своєї діяльності за допомогою ознайомлення з нею великої кількості людей; формування елементів інформаційно-технологічної культури при ознайомленні з міжнародним досвідом подачі інформації і використовуваними новими технологіями; пошук і отримання в мережі інформації щодо вибору учнями майбутньої професії. Зарубіжні і вітчизняні мережеві ресурси з профорієнтації містять списки вакансій, бази даних здобувачів роботи, інформаційні вузли навчальних закладів, електронні збірники рекомендацій з поведінки на ринку праці та багато інших відомостей.

Мотиваційна сторона навчання може бути підкріплена прагненням до пізнання, отримання нової інформації, здоровою допитливістю, пошуковою діяльністю, в тому числі й у сфері професійного самовизначення, тощо.

Які ж реальні можливості пошуку інформації з трудового навчання в мережі Інтернет? Запит у пошуковій системі *Google* на ключові слова "трудове навчання" дає можливість виявити близько 471 000 документів. Такий же запит у найбільш розповсюджених пошукових системах *Rambler*, *Yandex*, *Yahoo* виявляє 565 000, 222 000, 128 000 документів відповідно. Немало документів можна виявити і на ключові слова "технологічна освіта", "профорієнтація", "креслення". Все це свідчить про те, що інформація для вчителя трудового навчання у мережі Інтернет є, її обсяг достатній. Звісно, що у всій цій різноманітності кожний вчитель у змозі

знайти для себе щось нове і корисне. Важливий критерій цього пошуку – якість інформації, її повнота і достовірність.

Пошук потрібної інформації в мережі – це складний творчий процес. У пошуках необхідного матеріалу необхідно просіяти велику кількість інформації. У відборі потрібної інформації велику допомогу надають пошукові системи, яким можна формулювати чіткі умови пошуку. Як правило, в учнів досить слабо розвинене вміння задавати умови пошуку, тому й відповіді на їхні пошукові запити видають масу надлишкової інформації. Одержана у відповідь інформація на такі запити може відволікати учнів і навіть носити характер несумісний з навчальними цілями.

На сьогодні існує велике різноманіття систем (*Rollyo, Swiki, Quintura, Flexum*), які дозволяють учителю налаштувати і поставити необхідні умови для своєї персональної пошукової машини. На наш погляд, найбільш вдалою для полегшення пошуку необхідної інформації є система користувальницького пошуку *Goolge*. Вона дає змогу створити індивідуальну пошукову машину на основі технологій *Goolge*.

Основними причинами переваг системи *Goolge* є: пошук базується на найбільш розвинутій та потужній пошуковій системі *Google*; зрозумілий російськомовний інтерфейс та довідкові матеріали; можливість оперативного внесення змін (включення та виключення інтернет-ресурсів); можливість розміщення пошукової системи на сторінки шкільних сайтів та блогів; можливість безпечного інформаційного пошуку учнями.

Дану систему створено для того, щоб простір пошуку, до якого учні мають доступ, був безпечним та містив матеріали, які є адекватними для дослідження та досягнення мети проекту. Учитель разом із учнями може будувати такий простір, створивши дану пошукову систему. Для цього необхідно лише назвати її, описати (для чого вона створюється, що можна буде знаходити за допомогою цієї пошукової машини, серед яких сайтів буде проводитись пошук) та записати ключові слова, по яких можна буде знайти дану систему.

Пошук інформації є творчим завданням. Уміння формулювати умови, що визначають пошукове питання, є однією із ключових компетенцій XXI століття. Ми поступово усвідомлюємо, що в освітянській діяльності пошук необхідної інформації відбувається постійно і є самостійним та надзвичайно значущим завданням. Важливо не тільки побудувати запит, відібрати інформацію, поділитися результатами пошуку, але й мати можливість поділитися своїми пошуковими рецептами. Сучасні пошукові системи дають нам можливість спостерігати, як будують свій пошук інші люди, і ми можемо використовувати їхній досвід.

Список використаних джерел

1. Жалдак М.І. Вплив нової інформаційної технології на зміст освіти / М.І. Жалдак, Н.В. Морзе, А.Г. Олійник, Ю.С. Рамський // Сучасна інформаційна технологія в навчальному процесі. Збірник наукових праць. – К.: КДПІ. – 1991. – С.17-21.

2. Семенюк Э.П. Информатизация общества, культура личности / Э.П. Семенюк // ИТИ. – [Сер.1]. – 1993. – №1. – С.1-7.

3. Розумовский В.Г. Информационные технологии в образовании: возможности и перспективы проблемы / В.Г. Розумовский // Компьютер и образование. – М.: АПН СССР, 1991. – 306с.

Стаття надійшла до редакції 10.06.2010р.

УДК 811.161.2'38

З.П. Бакум
доктор пед. наук, доцент,
Криворізький технічний
університет

СТИЛІСТИЧНІ НАВИЧКИ ЯК СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

У статті розглянуто проблему опанування стилістичних норм у процесі формування мовної особистості, з'ясовано лінгводидактичний аспект під час засвоєння знань із фоностилістики (ритмо-інтонаційна будова мовлення, явище евфонії, звукова будова висловлювання).

Ключові слова: фонетична стилістика, функційний аспект мови, ритмо-інтонаційна будова мовлення, емпатичний наголос, евфонія).

В статті обґрунтована проблема оволодіння стилістическими нормами в процесі формування мовної особистості, розглянуто лінгводидактичний аспект на час усвоєння знань по фоностилістиці (ритміко-інтонаційний аспект мови, явище евфонії, звукова будова висловлювання).

Ключевые слова: фонетическая стилістика, ритміко-інтонаційний аспект мови, функціональний аспект мови, емпатическое ударение, евфонія).

The article deals with the problem of getting the stylistic norms in the process of forming the language personality. The linguistic and didactics aspect in the process of studying phonetic stylistics (rhythm and intonation structure of the speech, the euphony phenomenon, the sound structure of expression) is defined.

Key words: phonetic stylistics, the functional aspect of language, rhythm and intonation structure of the speech, emphatic emphasis, euphony.

Постановка проблеми. Взаємозв'язок між розділами курсу мови чи не найкраще виявляється в опануванні стилістичних норм, які визначають способи більш досконалої реалізації змісту і форми висловлювання, регулюють функціонування мовних одиниць у текстах різних стилів мовлення. Засвоюючи лексичні, фонетичні, граматичні явища мови, учні повинні усвідомити стилістичні особливості звукової системи мови, граматичних форм і категорій у зв'язку з певними стилями [5, с.182]. Саме тому в шкільному курсі мови стилістика вивчається поряд із лексикою, фонетикою і граматику, що сприяє практичному її оволодінню.

Аналіз останніх публікацій. Про функційний аспект у навчанні мови в певній системі чимало сказано в науковій літературі (Л. Мацько, М. Пентиліук, П. Кордун, С. Караман, В. Мельничайко). Так, у „Методиці вивчення української мови в школі” (1987р.) відстоюється думка про те, що „свідоме і систематичне засвоєння матеріалу зі стилістики – необхідна умова глибоких і стійких знань, які сприяють формуванню практичних навичок” [3, с.222]. Відзначено і про взаємозв'язок фонетики зі стилістикою: „Під час опрацювання фонетики, яка в школі вивчається лише частково, теж є можливість для роботи над стилістичними явищами звукової систе-